

Izhaja vsako prvo
in tretjo soboto v
mesecu. Stane na
leto 6 K, na pol
leta 3 K. Posamezni listi po
30 vin.

JEŽ

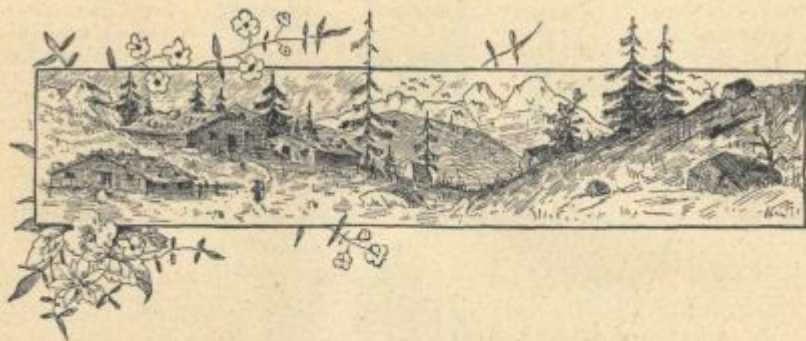
Naročnina naj se
pošilja upravni-
štvu. Rokopisi pa
uredništvu, JEŽA
v Ljubljani. Inse-
rati se računajo
po dogovoru.

List 2. - V Ljubljani, dne 19. decembra 1908. - Leto VII.

„Kako pa to, da se je tvoja zaroka z gospodom Frfulo razdrla?“

„Eh; tako dolgo mi je laskal in me hvalil, da sem mu rekla: če sem res tako lepa in vzorna, kakor trdiš, potem pa lahko boljšega ženina dobim, kakor si ti. In pustila sem ga.“

„KDOR DRUGIM JAMO KOPLJE . . .“

Nestrpno se je oziral Vladimir I. za vsemi nališpanimi pasantinjami, ko se je v mraku izprehajal po drevoredu. Med vsemi elegantnimi krasoticami pa le ni mogel vzreti one, kojoj je tako željno pričakoval. Že je hotel zapustiti šetališče ter se vrniti v svoj hotel, ko stopi nenadoma predenj krasna vitka plavalaska.

„Vendar, ljuba Slavka! Pripeljal sem se navlašč danes zjutraj z našega posestva na deželi sem, da bi te našel. Iskal sem te že na tvojem nekdanjem stanovanju, a nisem te našel in tudi nihče mi ni vedel povedati, kam si se preselila. Preostalo mi naposled ni drugega, kakor da sem te šel iskati na ulico.“

Vladimir stisnil je vesel Slavki roko. Slavka pa se ga je oklenila prav tovariški in krenila sta proti veliki elegantni kavarni.

Slavka je zrla vesela lepemu spremljevalcu v oči. Spomin na krasne brezskrbne doživljaje po velikomestnih zabaviščih se ji je vzbudil nenadoma in upanje, da se bodo vrnil zopet nekdanji veseli časi jo je navdalo. Vladimiru je bila res iz srca vdana, ko je še študiral v mestu in spominjala se ga je večkrat z veseljem. Zdaj pa je zopet tu, vrli, radodarni Vladimir.

„Ljubček — kakor nalašč, prišel si ob času, ko nimam prav nobenih obveznostij. Moj sedanji „ženin“ je odpotoval za štirinajst dnij in jaz sem prosta, kakor tičica v zraku. Kam se podava danes zvečer?“

„Kamor ti drago, srček; toda teh štirinajst dnij tvoje prostosti vendar ne bova mogla skupaj preživeti. Ločiti se bova morala že jutri.“

„Kam pa nameravaš iti, ljubček. Ali zopet nazaj v svoje kmetsko gnezdo?“

„Ne. Ostal bom štirinajst dni tu, toda ti, ljuba Slavka, morala boš odpotovati v moje kmetsko gnezdo. Namreč moja eksistenca je v nevarnosti. Toda nočoj pri dobri kapljici ti razložim vse natanko. Ti boš morala vsaj za štirinajst dni v obližje mojega doma. Svojemu sedanjemu „ženinu“ piši, da si šla na obisk k svoji umirajoči teti in verjel ti bo, kajti čim več je kje denarja, tem več je tudi neumnosti.“

* * *

Zvečer pri izvrstni kapljici ter med običajnimi poljubi razložil je Vladimir Slavki svoj načrt:

„Kakor veš, pošilja mi strijc stari vdovec že kakih deset let po petsto kron mesečno za moje potrebe, odkar sem pognal zapuščino pokojne svoje matere. Ravnokar pa mi poroča strijc, da mi v prihodnje ne bo mogel več pošiljati po petsto kron mesečno ker se bo njegov edini sin oženil ter tako za svojo družino več potreboval, temveč se bom moral zadovoljiti s polovico. Ta nesreča se mora na kak način odvrniti in pri tem računam na tvojo pomoč. Ti si bila izvrstna igralka in brezdvomno boš tudi zda kar najbolje pogodila svojo ulogo. Jutri se odpelješ v moj kraj; nastaniš se tam v hotelu v obližju mojega doma ter se skušaš seznaniti z mojim bratrancem, sedanjim ženinom. Tvoje ime ti bo odprlo vrata vseh družb. Tvoja nadaljna naloga bo, vjeti mojega bratranca v svoje mreže ter tako preprečiti njegovo poroko. V tvojem obližju bo lahkoživček kmalo pozabil na svojo nevesto in jaz bom prejemal strijčevih petsto kron.“

Po kratkem pregovarjanju se je Slavka vdala Vladimirovemu načrtu. Stroške potovanja je seveda prevzel Vladimir ter jih poravnal z denarjem, katerega si je ravnokar za oderuške obresti izposodil.

Slavka je odpotovala, Vladimir pa se je potopil v razkošju velikomestnega življenja.

* * *

Že čez tri dni je prejel Vladimir prvo poročilo svoje zaveznice:

„Pri neki veselici ognjegascev sem se seznanila s tvojim bratrancem. Za jutri sem povabljena na gradič tvojega strijca. Vse gre po sreči!“

Naslednji dan:

„Danes sem se na željo tvojega strijca preselila v njegov gradič. Imeniten napredek!“

Tri dnij kasneje;

„Tvoj sorodnik se je v mene strašno zaljubil. Moja preteklost mu je znana, toda odpušča mi vse. Še tri tedne bom morala tu ostati. Piši ti mojemu „ženinu“, da čakam smrti svoje tete. Verjel bo. Ali si zadovoljen z menoj?“

To je bilo zadnje poročilo, ki je je Vladimir prejel od svoje zaveznice Slavke. Deset dnij je živel v nestrpnem pričakovanju, na to pa je vendar došlo obširno pismo z njegovega doma, toda ne od Slavke, temveč od njegovega strijca:

„Ljubi nečak!

Raduj se z nami! Kakor veš, se bo moj edini sin v kratkem oženil. Z njim vred pa bom stopil tudi jaz pred oltar. Mlada, ljubka umetnica, deklica iz boljše hiše, Slavka po imenu, odločila se je, meni staremu vdovcu podati roko v zakon. Moj sin se je pred kratkim z njo seznanil in kar očarala ga je. Ko bi ne imel že izbrane neveste, gotovo bi jo meni izpred nosa pobral. Toda tako je ostalo nekaj tudi še zame v tolažbo na stara leta.

Poznam tvojo plemenitost. Moje sreče mi ne boš zavidal četudi boš imel vsled nje materialno škodo, kajti vsled dvojne poroke se bodo moji izdatki vbodoče tako povišali, da mi ne bo mogoče pošiljati tebi, ljubi nečak, sploh nobene podpore več.

Pridi toraj kmalo domov, kajti željno te vsi pričakujemo, zlasti moja nevesta Slavka bi te rada poznala.

Toraj na svidenje!

Tvoj srečni

strijc.“

BAJKA.

V nekem hlevu sta stala konj in osel drug poleg drugega.

„Šteješ si lahko v posebno čast“, dejal je некоč konj oslu, „da te trpim v svoji družbi“.

„Kaj še!“ odvrnil je osel mirno. „Tvoj zarod bo sčasom izginil s površja zemlje, kakor jih je že toliko, oslov pa bo vedno dovolj na svetu“!

Konj je žalostno prikimal in stala sta tudi še nadalje skupaj v lepi slogi.

Utrinki.

Za dvoboj in pa za poroko je treba prič.

* * *

Iz knjige življenja se ne da iztrgati posameznega lista.

* * *

Bolje je ohraniti si starega prijatelja, nego iskati si novih.

REŠITEV.

Gospod G. je večkrat povabil na dom veselo družbo na par kozarcev vina iz lastnega vinograda. Kadar je družba odhajala, poslovila se je navadno z besedami: „Zbogom, gospod G., zdaj gremo!“

Gospod G. pa je imel tudi papigo, ki je izgovarjala več besed; med drugim si je zapomnila tudi besede, katere so izgovarjali gostje ob slovesu.

Nekega dne je po obedu gospod G nekoliko zadremal, kar začuje krik. Začuden dvigne glavo ter vidi, da hoče ravno mačka odnesti papigo: „Zbogom, gospod G., zdaj gremo“, kričala je papiga ter si tako rešila življenje.

* * *

S krikom se ponavadi še največ doseže.

Jest sm mislu, de pr letašnih vultvah u deželni zbor na u pršlu du nubenga dirndaja, ke s ube sluvenske stranke greja tku lepu ena drugi na roka, de je vesele. Pa je že kokr de b' blu zacupran pr nas: brez špetera se še stepst na znama, kuku pa morma pol volt, de b se preh mal na pušpeteral med saba?

Če b blu pu mojem, b dau usak šul enga puslanca, kokr ma usaka šula pu enga de-rehtarja. Pol b tud usakmo antverhe prvošu pu enga zastopnka in tku naprej, tku de b mogli bt usi cefridn, če b na tli.

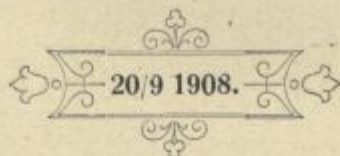
No, pa pr nas ni nubene ta prave pravice, zatu je pa zmeri tak dirndaj in se tulk puperja pudruka, tulk jeziku znuca, predn pridema du kašnga cila, de je groza.

Pusebn antverhari sa na slabem pr te reč, če prou jh je ta nar več in ta nar več dauka plačujeja, se du zdej še zmenu ni nubedn zajne, še mn pa, de b kerga za kašnga puslanca pustavl, tu je, za tacga puslanca, ke ni treba bt glih zastojn: za kej družga, ke je spred in zad figa, sa še purinl kerga noter, drgač sa pa sam upil: „Ubrtniki sluvensk, vi vrl in zavedn mužje, vi naš upajne, naša upora! Pridte usi na vuliše in uddejte kokr en mož soje štime za — dohtarja!“ In antverhari sa tli bt zavedn in vrl mužje in uddal sa soje štime kašnmo — dohtari.

Teh špasu je pa ratu naš Bolču Pepe že du grla st; zatu enkat ni tou bt več sam zavedn in vrl vuliuc, ampak tud vrl in zavedn puslanc in uglasu se je glih še u praumo cajt za kandedata. In Bolču Pepe je ratu puslanc!

Jest Bolčuga Pepeta ket puslanca iz veselem puzdravlam
če prou je iz sojem nastopam pradjau učitelem velika krevica,
ke ni putrpou, de b mela usaka šula sojga puslanca, kokr b se
šikal. De m pa na u ker naprej metu, de držim iz Bolčum Pe-
petam, pa kar pu pravic puvem, de je men Bolču Pepe holt h
src prrasu; jest na morm pumagat. Vem, de nam u deželnem
zbore na u nč nouga puvedu, ampak putrebn nam je use glih
in men se zdi Bolču Pepe glih tku kokr kašna ura: ura tud
usak dan ena in tista kaže, pa vnder rad najna pugledujema in
na morma bt brez ne; brez Bolčuga Pepeta pa tud ne.

Kristan u mogu pa že še mal putrpet, de u pršou na topl.
Kela augusta mesca mu u ta nar bl gvišn še preuroče. Zatu nej
se nekar preveč na grima, če je bla negava muja zastojn in nej
s naprej uzame, de na u nekol več preh kremplu pukazu, predn
u kej dusegu, ampak de se u rihtu pu mačkah, ke nardeja tud
tku mehke tačke, kedr lazja za miška, de jh ni prou nč za slišat,
kedr ja maja pa enkat za rep, tekat pa pukažeja soje kremple
in gurje mišk.

DOBLJENA STAVA.

V veseli družbi pri dobri kapljici se je vse vprek zabavljalo
na užitninski davek, ki se v Ljubljani pobira

„Jaz bi si rad nabavil letos nekoliko vina na dom, ker je
letos po ceni; toda vžitnina mi ga tako podraži, da raje hodim
v gostilno“, tožil je Pipec.

„Pa ga vtihotapi skozi mitnico,“ svetoval mu je Lipec.

„Vtihatapiti se ga pa ne da; preveč pazijo na mitnici.“

„Jaz ga pa vtihotapim, če tudi vse paznike naščuješ proti
meni,“ pobahal se je Lipec.

„Stavim, da ga ne“, trdil je Pipec.

„Pa staviva!

In stavila sta. V nedeljo zvečer pa je Lipec res vtihotapil
lepo merico vina skozi mitnico na Dunajski cesti ter dobil stavo.
Vtihatapil pa ga je

Dobljena stava.

tako-le.

Trnje.

Čudno, da se pojmi baš pri onih največkrat zmedejo, ki pojmov sploh nimajo.

* * *

Eneržija človeka se navadno konča na meji udobnosti.

Ponesrečen poklon. Gospod: „Gospica, vi ste pa res vedno enaka; vedno ste vesela in živahna!“

Gospodična: „Staram se, staram, gospod!“

Gospica: „Toda samo na videz, gospica, samo na videz!“

KITAJSKA PRIPOVEDKA.

TUDI NAŠIM RAZMERAM PRIMERNA.

Ko je leta 65. po Kristovem rojstvu kitajski cesar Ming-ti buddhizem proglasil za državno vero, razširil se je ta po vsem Kitajskem silno naglo ter takorekoč čez noč izpodrinil dotedanjo vero v pradede. Kakor pa povsod, tako je tudi na Kitajskem začela kmalo vera pešati in razuzdanost se je čim dalje bolj ukoreninjala med ljudstvo. Kjer pa ni vere, tam tudi ni pokorščine in to je začelo višje državnike skrbeti. Vse so poskušali, da bi ljudstvo ohranili v veri; žugali so mu s peklom in hudičem; hudiča so slikali v najstrašnejših, najodurnejših podobah, toda ljudstvo se je posmehovalo tem hudičem in naporu državnikov in živelo še razuzdaneje.

K sreči pa je tedaj živel na Kitajskem velik modrijan, ki je slovel po vsem cesarstvu zaradi svoje duhovitosti. K temu modrijanu se je zatekel kitajski cesar v sili ter ga prosil, naj mu svetuje, kako bi brzdal razuzdano ljudstvo in je prisilil k pokorščini.

Modrijan si je pogladil dolgo sivo brado — brez dolgih sivih brad si sploh ne moremo misliti modrijana — zatopil se v premišljevanje in premišljeval je devet dni in devet nočij; ko pa je potekel ta čas, vzdihnil je kloboko ter dejal caru, ki je ves sestradan in izmučen še vedno stal pred njim, v globokem basu — tudi bas mora imeti modrijan —:

„Thien-tse (nebeški sin)! Sam Schang-ti (največji gospodu me je razsvetlil ter podal sredstvo, s katerim ti bo mogoče krotiti ljudstvo ter ga ohraniti veri. Žugal si nepokornežem s peklom

in hudičem, a posmehovali so se ti, ker naše ljudstvo je že tako kultivirano, da mu hudič ne imponira več; poskusi in daj naslikati našemu najslavnejšemu umetniku Lao-tze-ju pekel, a namesto hudičev naj naslika v peklu nekoliko najgrših bab tvojega cesarstva. To bo pomagalo.“

Cesar se je modrijanu zahvalil za svet z globokim poklonom — tedaj se niti dobri sveti še niso plačevali z denarjem, dandanes se morajo celo slabi — ter mu obljubil, da se bo ravnal po njem.

In veliki kitajski cesar je šel ter naročil pri najslavnejšem tedanjem slikarju Lao-tze-ju pekel, v katerem je bila za poskušnjo naslikana samo ena stara brezzoba in razmršena grda ženska šiljastega jezika.

To sliko je ukazal veliki cesar prevažati iz mesta v mesto ter jo razstavljati po vsem obširnem cesarstvu in ljudstvo, ki ni trepetalo pred najodurnejšimi hudiči, zatrepetalo je pred to sliko ter se poboljšalo. Buddhizem pa je še danes vzlic vsem naporom krščanskih misijonarjev še vedno najbolj razširjen po kitajskem cesarstvu in do tolike veljave mu je pomogla samo ena grda ženska.

Tudi pri nas peša vera — tako se vsaj govori in bo najbrže tudi res —. Ljudje se ne boje pekla ne hudiča in žive čim dalje bolj razuzdano. Dobrih svetov ne posluša nihče več in vse se pogreza v mlako pregreh.

Slovenski umetniki-slikarji, zlasti cerkvene umetnosti! Tu je razširjeno krasno polje vašemu delovanju! Ravnajte se po slavnem kitajskem slikarju Lao-tze-ju in širite s svojim čopičem pravo luč vere. Ne slikajte več pekla s hudiči, za koje se tudi pri nas nihče več ne zmeni, temveč izpremenite svojo taktiko ter plašite ljudstvo z grdimi, dolgojezičnimi ženskami in uspeh vam je zagotovljen.

Za imeniten, zelo primeren model vam pove uredništvo „Ježa“.

RAZGLAS.

Z ozirom na letošnjo vseletno sušo, ki je tako silna, da primanjkuje vode celo v krajih, kjer je doslej še ni primanjkovalo, kar pomnijo stare ženice, pozivljamo vse

gostilničarje in krčmarje

bodisi v mestih, kakor tudi na deželi, da sedaj, ko je čas pretakanja vina, ravnajo z vodo kar najprevidneje in je ne tratijo brezvestno, kakor sicer ob tem času.

Kdor bi se pregrešil proti temu pozivu, zapade kazni po § 99. vodnega zakona, ki določa, da mora kršitelj zakona sam povžiti vso krščeno pijačo, v slučaju pa, da bi iz zdravstvenih ozirov ne mogel tega storiti, kaznuje se z zaporom od 14 dni do 6 mesecev.

Trška gora, na dan sv. Martina 1908.

JANEZ VODOBRAN,
župan

ZVONIMIR MASLE: STRELE.

Pa včasih pravijo ženice,
da bi se ne morale več . . . ?
Res, nekaj je na tem resnice —
njih zlati čas je preč!

Čin ni olikan — plenitev po listih,
znak je temn — le obzorov nečistih!
Morju poprej okus slan zaplenite,
sicer mišljenja nam ne spremenite:
rajše kot šli ste nam branje kazit —
z vrečami tekli bi solnce lovit . . . !

Popravek.

V 1. števil. „Ježa“ priobčili smo vest: „Lepi časi so se začeli za ljubljanske Nemce in nemškutarje, odkar mora biti vpisan vsak častnik v nemškem „Casino-Vereinu“. — Pri nekaterih izvodih je v tej vesti na neumljiv način med tiskom odpadel „C“, tako, da je bilo čitati: „asino-Verein“. Prosimo toraj vse one čast. čitateljice in čitatelje, ki so dobili tak izvod „Ježa“ v roko, da blagohotno sami popravijo to tako, kakor vedo, da bo prav.

IZ VOJAŠNICE.

Z dvignjeno glavo je jezdil ponosno stotnik Kobilar po dvorišču vojašnice. Kar zagleda v bližini prostaka, katerega ime se ni mogel takoj spomniti. Pozval je toraj prostaka k sebi ter ga vprašal:

„Prostak, kako se zovete?“

„Babič, stotnik“! odgovoril je naivno prostak.

„Bedak! Kolikokrat sem ti že povedal, da moraš reči „gospod“! Toraj kako boš dejal prihodnjič?“

„Gospod Babič, stotnik“!

HUDOMUŠNEZ.

Znan hudomušnez je vskliknil, ko je srečal majhnega prijatelja jurista: „Prijatelj, ko bi te vsega, od pete do vrh glave, nabasal z možgani, ne zadostovali bi za pametnega človeka, nikar pa za jurista!“

„Čemu me smešiš, prijatelj? Poglej mojo palačo, in pokaži še ti svojo, če jo imaš, potem pa govori!“

„Nimam palače; toda kakor veš, je baš neumnost iskati v palači, kajti modrijani (Dijogen) prebivajo v sodu!“

Neumestno vprašanje.

„Jej, jej, kako srčkano dete imate, gospa. Koliko pa je staro“?

„Dva meseca“!

„Ali je to vaše najmlajše dete“?

Brezobzirnež.

Gospod si je kupil za deset kron vstopnico za dobrodelni koncert, ki so ga priredili diletantje. Ko se mu je odkazal sedež v prvi vrsti, vzkliknil je nevoljen: „Deset kron sem plačal, pa me posade te mrcine na tak prostor, kjer se najbolje sliši!“

Trnje.

Od majhnega voliča ne pričakuj veliko mesa.

Bika se boj spredaj, osla zadaj, hinavca pa na vseh straneh.

ZVONIMIR MASLÉ

ZIBLJI LE SE MI KOKETNO...

Ziblji le se mi koketno,
rdeči nagelj moj,
nosil fant te bo prevzetno
v gumbnici nocoj!

Al pa fant ne vtrga mene,
ko me poroči,
od narave te zelene
in od cvetnih dni...?

Al jaz vtrgam s težko roko
tebe, lepi cvet,
vtrgam z žaljo te globoko —
ker mini ti svet....

Ziblji le se mi koketno,
rdeči nagelj moj,
nosil fant te bo prevzetno
v gumbnici nocoj!

S CESTE.

Prijazen prileten domač župnik je šel po cesti. Kar zagleda v cestnem blatu se valjati in brskati po nesnagi malega fantička.

„Ti, fantek, pridi no k meni!“ poklical ga je župnik k sebi in ko se je fantek izkobacal iz blata in se prigugal do župnika, potipal ga je po glavi in vprašal ljubeznivo: „Kako ti je pa ime?“

„Kristof“, zajecjal je mali.

„Dobro: a kako se pišeš?“

„Ne vem.“

„No, pa bodi samo Kristofek, četudi nisi tako velik, kakor je bil sveti Krištof, si pa zato morda tembolj razumen. Povej mi toraj, kaj imaš tu notri v glavi?“ in pokazal mu je na čelo.

„Mozgane“, odrezal se je fantek.

„Izvrstno si jo pogodel; prav razumen fantek si, zato ti dam tu desetico, nesi jo mami in ji reci, naj kupi mila ter te umije, da boš tudi tako čeden, kakor si brihten.“

Fantek je vzel podarjeno mu desetico ter jo hotel z njo zopet odkobacati, toda župnik je hotel še nekoliko preskusiti modrost fantičkovo, zato ga je pridržal ter potipal za lase:

„No, Kristofek; zdaj mi pa povej še, kaj imaš tu vrh glave?“

„Usi!“

Bakro pride ob veljavo.

Ko je nek tukajšnji odvetniški koncipijent čital v slovenskem dnevniku, da bodo na Francoskem odpravili bakren denar ter ga nadomestili z aluminijevim, vskliknil je ogorčen: „Na, hudič; zdaj utegnejo pa tudi bakreni nosovi priti ob vso veljavo!“

Najdba.

Črevljarski vajenec (prihiti ves zasopljen v kuhinjo) „Gospa mojstrica, nekaj sem našel!“

Mojstrica: „Moj Bog, menda denar; daj sem, da ti ga hranim!“

Vajenec: O ne; denar že ne! Košček mesa sem našel v juhi!“

V .Narodni kavarni«.

Gospodična: „Lej, lej, „Jež“ je pa vsako leto manjši, kmalu ga ne bo nič!“

Marker: „Res se je nekoliko skrčil, a to zato, da bo lažje zlezel v vsako slovensko hišo, kar mu doslej, žal, ni bilo, mogoče.“